

„Štajerc“ izhaja vsaki teden, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 12 kron, za pol in četrt leta razumno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane mesecelo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računa naročnina z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnstvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje števil. 3.



Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 250, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 38.

V Ptuj v nedeljo dne 22. septembra 1912.

XIII. letnik.

V nedeljo dne 22. septembra

popoldne se vrši pred rotovžem v Ptuj
velika
judska tombola.

Tombaola fino novo kolo; druga šivalni stroj; potem še 300 drugih krasnih dobitkov.

Med odmori svira deška godba.

Češki glas o važnosti nemškega jezika.

Kakor znano so Čehi najhujši sovražniki Nemcev in naši prvaški bujskači jih v tem sorazmerju pravzaprav le posnemajo. Zato pa je zanimivo, da izpopravajo celo zagriženi Čehi velikanski pomen nemščine. Mladoločki dnevnik „Lidové Noviny“, torej oestro glasilo češkega narodnjstva, objavil je p. kr. v tem oziru pomembni članek, katerega važnejše točke hočemo ponatisniti. Morda se potem vsaj kakšne pravaški rogovileži zjasni v glavi in zbistri pamet, v kolikor mu je to vsled vpliva slovenčarodnjajske politike še mogoče.

Omenjeni češki dnevnik piše m. dr.: „Znanje nemščine je v zadnjih desetletjih pri Čehih neopnešljivo. Zlasti absolventi srednjih šol znajo malo ali celo prav nič nemškega... Vprašati je, ali je to stanje za nas zdravo? Ni več potrebno, da govorimo o neobhodni potrebi bi nemščine. In celo ako bi nemščina bila svetovni jezik, bi bila naša dolžnost, da jo učimo in da jo učimo. Mi živimo v državi, ki jo vladajo Nemci, kjer so dinastija, armada, vlada, osrednje oblasti nemške, kjer je uradni jezik nemščina, kjer mora uradni jezik pa naj bode potem v politični ali sodnijski jezik, na železnici ali na pošti, nemško znati. Če od ljudstva izvoljenega zastopnika, bodisi za državni ali deželni zbor, je neobhodno potrebno, da zna nemško (zapomnite si to, gospodje slovenski poslanci à la Terglav, Meško, Brenčič in dr.). Čimbolje zna nemško, temuspešneje lahko deluje. Saj je vendar tudi občevalni jezik avstrijskih Slovanov nemščina. Niti naši tovarnarji, njih uradniki, robniki in obrtniki si ne morejo brez znanja nemščine pomagati. Mi smo vendar majhni narod in od vseh strani od Nemcev obdani. Iz tega češke pokrajine 2—3 ure železniške vožnje smo v nemški deželi. Skoraj en milijon naših rojakov živi v nemških ali jezikovno mešanih krajih in je skoraj vsak dan prisiljen, da se s Nemci. Mi tožimo, da naši absolventi srednjih šol po maturi ne vedo, kaj bi začeli, če bi velikim žrtvam starišev tem zopet v nemški padajo. Eden vzrokov tega pojava je, da ne znajo nemškega. V praktičnem življenju se v vseh naših deželah

znanje nemščine potrebuje. Pri takih razmerah je naravnost nevarno, ako se ne vpošteva tega dejstva; kdor je proti znanju nemščine, ta stori greh nad lastnimi svojimi rojaki... Naša dolžnost je tudi, da kot člani malega naroda vsaj en svetovni jezik znamo. Da pod danimi razmerami ta svetovni jezik ne more drugi biti nego nemščina, je samo ob sebi umevno.“

Tako piše torej zagriženi češko-nacionalni list o pomenu nemščine in o potrebi učenja. Kaj neki pravijo k temu naši slovensko-narodni listi in lističi, ki se vsak dan zaletavajo v nemščino, kakor mušice v žarečo svetilko? Poprimite se za nos, slavni gospodje slovenski voditelji, ki vbogemu slovenskemu ljudstvu iz sebičnih vzrokov ne privoščite znanja nemščine! Primite se za nos, politični duhovniki, ki celo raz prižnice proklinjate nemške šole! Primite se za nos, nasprotniki, in sramujte se!

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočila izvozna hiša 140
Prokop Skorkovsky in sin v Humpolcu na Češkem.
Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerno cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske obleke.

Politični pregled.

Eucharistični kongres na Dunaju se je vršil te dni ob navzočnosti najvišjih cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov ter velikanskega števila pravih in navideznih katoličanov iz vseh delov sveta. Bila je na vsak način ena največjih in najimpozantnejših manifestacij cerkve. Mi nimamo ne časa ne prostora, da bi natanko te slavnosti popisali. Saj preskrbijo to delo naši klerikalni listi itak dovolj obširno. O temeljni misli eucharističnih kongresov se nam ne zdi primerno govoriti v političnem listu. O prireditbi sami, pri kateri se je sprehajalo najvišje bogastvo s svojimi nešteti milijoni po dunajskih ulicah, tudi ne govorimo, ker se spominjamo tistega, ki ni imel prostora, da bi svojo trdno glavo izpočil. Tako si dovolimo le eno ponižno vprašanje: ali je bil eucharistični kongres manifestacija katoličanstva kot veroizpovedi ali pa demonstracija klerikalizma, ki nima ničesar skupnega s čisto vero in katerega cilji so politični, torej zgolj posvetni? Ako je bil kongres klerikalna parada, potem naj ji, klerikalni listi, ne pripisujete verskega pomena, potem ne rečite, da se je tam skoraj 100 tisoč ljudi klanjalo pred verskimi tajnostmi katoličanstva. Ako pa je bil kongres v resnici „eucharistični“ in se je šlo le za zvišene nauke našega katoliškega verstva, potem — slovenski klerikalni listi molčite in ne izrabljajte s svojimi umazanimi jeziki i to priredbo v protijudske klerikalne namene...

Stürgkh ostane. V zadnjem času so se opotovo čuli glasovi, da bo naš sedanji ministerski predsednik grof Stürgkh odstopil. Ta poročila so bila na vsak način prenapeljena. Kajti zdaj se z vso odločnostjo trdi, da Stürgkh ostane. No, naprednjaki bi za tem „črnim“ štajerskim grofom gotovo nobene solze ne jokali.

Vojaško življenje. Pri vajah z rakoplovom v Oerckny se je balon iztrgal; več vojakov, ki

so vrvi držali, je bilo v zrak dvignjenih; potem so popadali na tla. Trije vojaki so mrtvi. Sodi se, da je dotični zapovedujoči oficir te žalostne nesreče kriv. Potrebna je najstrožja preiskava, kajti vojaško življenje vendar ne sme biti igračka v roki gotovih gospodov.

Koroški deželni zbor, tako poročajo listi, bode sklican za 23. septembra na kratko zasedanje, ki pa bode le 6 do 8 dni trajalo.

Odlikovanja. Cesar je podelil avstrijskemu ministerskemu predsedniku grofu Stürgkhu in pl. Lukacu veliki križ reda sv. Štefana zaradi njihovih zaslug za uredničenje vojne prenosne. Tudi razni drugi ministri so bili odlikovani.

V Gradcu so se vršile pretekle dni občinske volitve. Kakor znano, so socialisti graški občinski svet z obstrukcijo razbili. Pri volitvah so pa v kljub hudemu odporu meščanskih strank socialisti zopet zmagali, tako da je zdaj celi III. razred njihov. Pričakovati je torej v občinskem svetu zopet burnih dogodkov.

V ogrskem državnem zboru, katerega so te dni zopet otvorili, ponovili so se pod predsedstvom grofa Tisza zopet oni skandalozni dogodki, ki jih ni videti niti v zastopstvih podvajanih držav. Obstrukcija je napadla z vpitjem in psovanjem vlado in njenega krvnika Tiszo, ta pa je pustil zopet policaje v dvorano in policaji so s surovo silo protivladine poslance enega za drugim skozi vrata vrgli. Vneli so se nepopisni boji, ki so prava sramota za vse madžarstvo. En minister je bil prav „po domače“ tepen. Eden policajev je pokornost odpoval. Najbolje bi betjarski Tisza napravil „red“, ako bi dal vse poslance — obesiti, kateri se njegovi volji ne pokorijo...

800 duhovnikov odpadnikov. Republičanska vlada na Portugalskem je uveljavila postavbo glede ločitve cerkve od države. Duhovniki, ki so to postavbo priznali, dobivajo od države lepe penzije. Zato se je 800 takih duhovnikov našlo, ki jemljejo prav radi od „brezverske“ vlade penzije. Papežu pa se to ni dopadlo, češ da se katoliški duhovnik ne sme pokloniti taki vladi, ki cerkev zasleduje. In zato je papež teh 800 duhovnikov proglasil za „odpadnike“. Poroča se, da ti „odpadniki“ prav hladnokrvno svoje duhovniške penzije naprej jemljejo.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Steckenpferd-lilijino-mlečno milo od tvrke Bergmann & Co., Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsod. 229

Dopisi.

Iz Velike Nedelje. („Narodnem listu“ v odgovor). V „Narodnem listu“ z dne 12. t. m. beremo pod zaglavjem „Slovenski otrok v slovensko šolo“ neki dopis iz ormoškega okraja. Dotični dopisnik se vključuje veliki njegovi hramosti ne upa niti podpisati; pač pa se upa me psovati, češ da sem si v predzadnjem „Štajercu“ „izpraznil svojo štajercijansko dušo“. A saj se pozna, gospodine, kadar se mački na rep stopi, zacvili. Trezno misleči možje s samostojnim in neomahljivim značajem, ki niso odvisni ne od